

V Bruselu dne 20.5.2020
COM(2020) 524 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Slovinska na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Slovinska z roku 2020

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Slovinska na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Slovinska z roku 2020

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 17. prosince 2019 přijala Komise roční strategii pro udržitelný růst, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2020. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 17. prosince 2019 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 taktéž zprávu mechanismu varování, ve které není Slovinsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny.
- (2) Dne 26. února 2020 byla zveřejněna zpráva o Slovinsku² pro rok 2020. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Slovinsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 9. července 2019³, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (3) Dne 11. března 2020 Světová zdravotnická organizace oficiálně prohlásila šíření onemocnění COVID-19 za globální pandemii. Jedná se o závažné ohrožení veřejného

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² SWD(2020) 523 final.

³ Úř. věst. C 301, 5.9.2019, s. 117.

zdraví, které se dotýká občanů, společnosti i hospodářství. Pandemie vytváří značný tlak na vnitrostátní systémy zdravotní péče, narušuje globální dodavatelské řetězce, způsobuje volatilitu na finančních trzích, vyvolává šoky ve spotřebitelské poptávce a negativně poznamenává celou řadu odvětví. Ohrožuje pracovní místa a příjmy lidí a podnikání společností. Pandemie vyvolala velký hospodářský otřes, který už v Evropské unii zanechává vážné následky. Dne 13. března 2020 přijala Komise sdělení⁴, v němž vyzvala ke koordinované hospodářské reakci na tuto krizi se zapojením všech aktérů na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie.

- (4) Několik členských států vyhlásilo výjimečný stav nebo zavedlo mimořádná opatření. Veškerá mimořádná opatření by měla být striktně přiměřená, nezbytná, časově omezená a v souladu s evropskými a mezinárodními standardy. Měla by podléhat demokratickému dohledu a nezávislému soudnímu přezkumu.
- (5) Dne 20. března 2020 přijala Komise sdělení o aktivaci obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu⁵. Tato doložka stanovená v čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a v čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97 usnadňuje koordinaci rozpočtových politik v dobách závažného hospodářského útlumu. Komise ve svém sdělení Radě předestřela svůj názor, že vzhledem k očekávanému závažnému hospodářskému útlumu v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 umožňují stávající podmínky aktivaci doložky. Hodnocení Komise odsouhlasili 23. března 2020 ministři financí členských států. Aktivace obecné únikové doložky umožňuje dočasně se odchýlit od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, pokud to neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Pokud jde o nápravnou složku, může Rada na doporučení Komise rovněž rozhodnout o úpravě fiskální trajektorie. Obecná úniková doložka nicméně nepozastavuje postupy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům dovoluje odchýlit se od rozpočtových požadavků, které by se uplatňovaly za normálních okolností, a Komisi a Radě umožňuje provádět v rámci paktu nezbytná opatření pro koordinaci politik.
- (6) Je zapotřebí nepřetržitě jednat, aby se šíření pandemie omezilo a tlumilo, aby se posílila odolnost vnitrostátních systémů zdravotní péče, aby se zmírnily socioekonomické důsledky prostřednictvím podpůrných opatření pro podniky a domácnosti a aby se zajistily adekvátní zdravotní a bezpečnostní podmínky na pracovištích s výhledem na obnovení ekonomické aktivity. Unie by měla plně využívat rozličné nástroje, které má k dispozici, aby podpořila úsilí členských států v těchto oblastech. Členské státy a Unie by současně měly společně pracovat na přípravě opatření, která jsou nutná pro návrat k normálnímu fungování našich společností a ekonomik a k udržitelnému růstu, přičemž do těchto opatření by měly mimo jiné začlenit ekologickou a digitální transformaci a promítnout veškeré ponaučení z krize.
- (7) Krize způsobená pandemií COVID-19 poukázala na flexibilitu, kterou jednotný trh nabízí k přizpůsobení se mimořádným situacím. Aby se však zajistil rychlý a plynulý přechod k fázi oživení a k volnému pohybu zboží, služeb a pracovníků, musí být hned, jak přestanou být nezbytná, zrušena mimořádná opatření, jež brání normálnímu fungování tohoto trhu. Ze stávající krize vyplynulo, že jsou zapotřebí plány krizové připravenosti ve zdravotnictví, zahrnující zejména lepší nákupní strategie,

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

diverzifikované dodavatelské řetězce a strategické rezervy základního vybavení. Jedná se o klíčové prvky pro vypracování rozsáhlejších plánů krizové připravenosti.

- (8) Normotvůrce Unie již změnil příslušné legislativní rámce⁶ tak, aby členské státy mohly mobilizovat veškeré nevyužité zdroje z evropských strukturálních a investičních fondů a řešit tak mimořádné dopady pandemie COVID-19. Tyto změny zajistí další flexibilitu a také zjednodušené a efektivnější postupy. Aby se zmírnily tlaky v oblasti peněžních toků, mohou členské státy v účetním období 2020–2021 rovněž využít 100% míru spolufinancování z rozpočtu Unie. Slovinsko se vyzývá, aby těchto možností plně využívalo a jejich prostřednictvím pomáhalo jednotlivcům a odvětvím, kterých se zmíněné problémy dotýkají nejvíce.
- (9) Je pravděpodobné, že socioekonomické důsledky pandemie se projeví nerovnoměrně napříč slovinskými regiony, a to kvůli rozdílným modelům specializace a koncentrace hospodářských činností. To s sebou nese značné riziko zhoršení již pozorovaného trendu prohlubujících se rozdílů mezi hlavním městem a zbytkem země. Jelikož kromě výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce.
- (10) Dne 30. dubna 2020 předložilo Slovinsko svůj národní program reforem na rok 2020 a svůj program stability z roku 2020. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (11) Na Slovinsko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení.
- (12) Dne 13. července 2018 Rada Slovinsku doporučila zajistit, aby nominální míra růstu čistých primárních výdajů vládních institucí⁷ v roce 2019 nepřesáhla 3,1 %, což odpovídá roční strukturální korekci ve výši 0,65 % HDP. Celkové posouzení Komise potvrzuje, že Slovinsko se v roce 2019 a v celém dvouletém období 2018 a 2019 závažně odchýlilo od doporučeného postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle. Nicméně vzhledem k aktivaci obecné únikové doložky nejsou v rámci postupu při závažné odchylce v případě Slovinska další kroky opodstatněné.
- (13) Ve svém programu stability z roku 2020 plánuje slovinská vláda zhoršení celkového salda z přebytku ve výši 0,5 % HDP v roce 2019 na schodek ve výši 8,1 % HDP v roce 2020. Poměr dluhu k HDP se po snížení na 66,1 % HDP v roce 2019 podle programu stability zvýší v roce 2020 na 82,4 % HDP. Makroekonomický a fiskální výhled ovlivňuje vysoká nejistota spojená s pandemií COVID-19.
- (14) Slovinsko v reakci na pandemii COVID-19 a v rámci koordinovaného přístupu Unie přijalo rozpočtová opatření, aby zvýšilo kapacitu systému zdravotní péče, zabránilo

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus) (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1).

⁷ Čisté primární výdaje vládních institucí se skládají z celkových výdajů vládních institucí bez úrokových nákladů, výdajů na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, a nediskrečních změn výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Vnitrostátně financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozložena do čtyřletého období. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů nebo zvýšení příjmů stanovená právními předpisy. Jednorázová opatření na straně příjmů i výdajů jsou kompenzována.

šíření pandemie a poskytlo pomoc obzvláště zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Podle programu stability z roku 2020 činila tato rozpočtová opatření 4,4 % HDP. Opatření zahrnují režimy zkrácené pracovní doby pro dočasně nepracující zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné (2,3 % HDP), vyšší výdaje na zdravotní péči (0,5 % HDP), náhrady pracovníkům, kteří zůstávají v zaměstnání (0,4 % HDP), krizový příspěvek pro zaměstnance ve veřejném sektoru (0,4 % HDP), odklady platby daní (0,4 % HDP) a finanční podporu pro zranitelné skupiny (0,2 % HDP). Slovinsko navíc oznámilo opatření na podporu likvidity podniků, která nemají přímý rozpočtový dopad a která program stability z roku 2020 odhaduje na 5,1 % HDP. Patří mezi ně záruky za úvěry (4,8 % HDP), odklady daňových plateb (0,2 % HDP) a osvobození od příspěvků na sociální zabezpečení pro osoby samostatně výdělečně činné (0,1 % HDP). Prognóza Komise z jara 2020 považuje veškeré odklady plateb daní za opatření v oblasti likvidity, která nemají na rozpočet v roce 2020 negativní dopad. Opatření přijatá Slovinskem jsou celkově v souladu s pokyny stanovenými ve sdělení Komise o koordinované ekonomické reakci na koronavirovou nákazu COVID-19. Plné provedení těchto opatření a následné přeorientování fiskálních politik směrem k dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic, až to hospodářské podmínky dovolí, přispěje k zachování fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu.

- (15) Komise ve své prognóze z jara 2020 za předpokladu nezměněné politiky předpovídá saldo veřejných financí Slovinska ve výši -7,2 % HDP v roce 2020 a -2,1 % HDP v roce 2021. Míra zadlužení by měla dosáhnout 83,7 % HDP v roce 2020 a 79,9 % HDP v roce 2021.
- (16) Z důvodu plánovaného překročení 3% prahové hodnoty pro schodek v roce 2020 vydala Komise dne 20. května 2020 zprávu vypracovanou v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Celkově z analýzy vyplývá, že kritérium schodku stanovené ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/97 není splněno.
- (17) Dne 12. března 2020 Slovinsko na základě zákona o infekčních onemocněních vyhlásilo epidemii COVID-19 a přijalo opatření na ochranu veřejného zdraví k omezení šíření viru. Ta zahrnovala koordinaci úkolů subjektů působících v oblasti veřejného zdraví, poskytovatelů primární a sekundární péče a dalších služeb, jakož i zavedení vhodného testovacího protokolu. Zároveň Slovinsko zavedlo přísná opatření omezující volný pohyb osob, přičemž ponechalo otevřené prodejny potravin, lékárny, banky, čerpací stanice a pošty. Opatření v oblasti veřejného zdraví a omezení volného pohybu pomohly Slovinsku v první vlně (březen až květen) předejít tomu, aby počet vážně nemocných překročil kapacitu systému zdravotní péče v zemi. Z důvodu opatření omezujících volný pohyb osob mnoho společností dočasně přerušilo nebo omezilo svou činnost. V otevřené ekonomice orientované na vývoz, jako je Slovinsko, mělo přerušení dodávek a snížení celosvětové poptávky po výrobcích obzvláště silný dopad na růst. Vzhledem k nejistému hospodářskému vývoji se odkládá řada investičních rozhodnutí v soukromém sektoru. Očekává se, že nejvíce postižena budou dvě z nejvýznamnějších hospodářských odvětví Slovinska, doprava a cestovní ruch, která v roce 2020 zaznamenají snížení obrátu o 70 %, a proto se v tomto roce předpovídá velmi prudký pokles HDP.
- (18) Do konce dubna 2020 přijaly slovinské orgány dva soubory opatření, která mají vyvážit hospodářský šok způsobený pandemií COVID-19⁸. První balíček zmírňujících

⁸ Komise pro taková opatření podpory přijala dočasný rámec státní podpory, který mimo jiné zahrnuje podmínky týkající se životaschopnosti podniků (Úř. věst. C 91I, 20.3.2020, s. 1).

opatření v hodnotě přibližně 3,1 miliardy EUR, což představuje zhruba 6,4 % HDP, se zaměřuje především na ochranu pracovních míst a sociálně zranitelných skupin. Ze státních prostředků jsou hrazeny náhrady mezd, dávky v nemoci a příspěvky na sociální zabezpečení za dočasně nepracující, jakož i příspěvky na důchodové pojištění pro zaměstnance, kteří zůstávají v zaměstnání. Aby se zmírnily problémy podniků a domácností s likviditou, je možné odložit splácení úvěrů až o 12 měsíců. Druhý balíček v hodnotě přibližně 2 miliardy EUR, což představuje zhruba 4,2 % HDP, především podporuje likviditu společností. Součástí balíčku je systém státních záruk nabízených prostřednictvím bank, který umožňuje poskytování úvěrů velkým společnostem se zárukou státu až do výše 70 % jistiny a malým a středním podnikům se zárukou do výše 80 %. Ke zmírnění problémů, které mají podniky s likviditou, a zlepšení jejich přístupu k financování má pomoci odložení plateb daní, osvobození od placení příspěvků na sociální zabezpečení a urychlení úhrady smluvních plateb ze strany veřejných orgánů.

- (19) Jak narůstala poptávka po zdravotnických službách na začátku šíření onemocnění COVID-19, potýkalo se Slovinsko s problémy, pokud jde o zajištění dostatečné kapacity v oblasti zdravotní péče. Šíření viru odhalilo, že systém zdravotní péče má strukturální problémy. Například relativně nízká hustota lékařů je v boji proti epidemii další výzvou navíc. Je proto důležité přijímat více vyškolených zdravotnických pracovníků, chránit jejich pracovní podmínky a zaměstnávat je tam, kde jsou nejvíce potřeba. Naprosto zásadní je zavedení diagnostických prostředků, testovacích nástrojů a nástrojů elektronického zdravotnictví, které umožňují následná opatření a telemedicínu. Důležitý je rovněž cílený výzkum a inovativní řešení, která mohou pomoci veřejným zdravotnickým službám shromažďovat a využívat anonymizované údaje pro přijímání informovaných rozhodnutí. Krize zdůrazňuje potřebu chránit finanční kapacitu systémů zdravotní a dlouhodobé péče, jež dosud neprošly strukturálními reformami. Včasná přijetí a provedení nového zákona o zdravotní péči a zdravotním pojištění, rozšíření škály zdrojů financování pro systém zdravotní péče a vytvoření finančních rezerv zmírní výkyvy v množství finančních prostředků během hospodářského cyklu. Absence zákona o dlouhodobé péči omezuje schopnost Slovinska bojovat proti šíření onemocnění COVID-19 v nejpostiženějších pečovatelských strukturách. Vzhledem k tomu, že starší lidé, osoby se zdravotním postižením a osoby s chronickým onemocněním mají kvůli viru zvýšené riziko závažné nemoci, je třeba vyvinout další značné úsilí k zajištění kvalitních služeb dlouhodobé péče, které budou dobře integrovány se zdravotními službami.
- (20) Zdravotní a hospodářská krize způsobená onemocněním COVID-19 zapříčinila bezprecedentní tlak na slovinský trh práce a systém sociální ochrany. Podle prognózy Komise se očekává, že nezaměstnanost v roce 2020 vzroste na 7 % a v roce 2021 selepší na 5,1 %. Aby se omezil rychlý nárůst nezaměstnanosti v nejvíce postižených odvětvích, reagovalo Slovinsko komplexní strategií, která kombinuje preventivní opatření s opatřeními zaměřenými na usnadnění rychlého návratu pracovníků na trh práce. Hlavní politické reakce, přijaté po konzultaci se sociálními partnery, by se měly zaměřit na dosažení trvalého a spravedlivého oživení tím, že budou posíleny stávající aktivní politiky na trhu práce a programy pro udržení zaměstnanosti, včetně režimů zkrácené pracovní doby, a zavedena další, časově omezená podpora pro podniky, jako jsou mzdové dotace a osvobození od příspěvků na sociální zabezpečení. Tato opatření by pomohla snížit ztráty příjmů pro všechny pracovníky, včetně pracovníků v nestandardních zaměstnáních, jakož i osob samostatně výdělečně činných. Udržit zaměstnanost v době omezení volného pohybu osob a po opětovném zahájení hospodářské činnosti mohou významně pomoci pružné pracovní podmínky, mj. pokud

je o místo výkonu práce (např. práce na dálku), pracovní dobu (pružná pracovní doba) a organizaci práce (interně zajišťované služby). Aby ekonomika znovu nastartovala a mohly být provedeny nezbytné změny po skončení krize, je nutné podporovat podnikatelského ducha. Proto je obzvláště důležité podpořit samostatně výdělečně činné snížením administrativní zátěže a omezením jejich finančního znevýhodnění oproti zaměstnancům.

- (21) Pro zmírnění sociálního dopadu krize je nezbytné, aby Slovinsko nadále poskytovalo vhodnou kombinaci sociálních dávek. Pro tyto účely bude nutné pravidelně sledovat dopady krize na chudobu. Zvláštní pozornost by měla být věnována starším osobám a zejména ženám, pro něž byly míry ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením vyšší než průměr EU již před krizí. Očekává se, že změna důchodové legislativy, kterou přijalo národní shromáždění v listopadu 2019, zlepši přiměřenost důchodů pro nové důchodce, avšak současní důchodci, včetně těch, kteří jsou na hranici chudoby nebo pod ní, z ní nebudou mít prospěch. Dodatečná finanční pomoc organizacím působícím v první linii by zajistila, aby pandemie COVID-19 neměla nepřiměřený dopad na osoby, kterým hrozí sociální vyloučení, a aby byly uspokojeny jejich základní potřeby, jako je každodenní strava a zdravotní péče.
- (22) V dubnu 2020 byla zavedena opatření na podporu likvidity podniků, ale stále existují životaschopné podniky, jako jsou menší inovativní a rychle rostoucí podniky, jejichž bankovní úvěrové ratingy dosud nejsou dostatečně zavedené, aby tyto podniky získaly nárok na výše uvedené úvěrové záruky prostřednictvím bank. Možná bude nezbytné zlepšit přístup k alternativnímu financování, včetně kapitálových finančních nástrojů (např. rizikového kapitálu), což platí zejména pro země jako Slovinsko, kde jsou kapitálové trhy nedostatečně rozvinuté. Existující kapitálové nástroje by Slovinsko mohlo využít ke směřování prostředků podpory k podnikům, které úspěšně překonávají krizi, jako jsou inovativní malé a střední podniky, startupy a rychle se rozvíjející podniky, podobně, jako to bylo naplánováno v jiných členských státech. Uplatňování podmínek stanovených v pravidlech EU zajistí, aby tyto kapitálové injekce neměly nepříznivý dopad na efektivitu nebo hospodářskou soutěž společností.
- (23) Krize spojená s onemocněním COVID-19 vážně poškodila schopnost jinak životaschopných podniků a domácností platit své účty. Pokud by nebyla přijata žádná opatření, velká část soukromého sektoru by čelila platební neschopnosti. Pokud jde o opatření na podporu likvidity podniků, slovinská vláda zavedla dvanáctiměsíční moratorium na obsluhu splácených bankovních úvěrů nefinančních podniků a domácností. Účinnost a účelnost tohoto a podobných opatření je třeba pečlivě hodnotit a sledovat. Případné nepříznivé účinky těchto opatření by měly být rychle napraveny, aby byla neustále zachována finanční stabilita.
- (24) Podniky, které se potýkají s obtížemi, zejména ty menší, potřebují nejen likviditu a financování, nýbrž i příznivé podnikatelské prostředí. To zahrnuje rychlé a nebyrokratické provádění opatření ke zmírnění následků pandemie COVID-19, ale nejen to. Vysoká regulační a administrativní zátěž, která v zemi je, vytváří náklady, které si firmy, jež jsou pod silným tlakem, v této náročné době jednoduše nemohou dovolit. Omezení byrokracie, která je spojena například se získáváním povolení, s povinnostmi podávat zprávy a s daňovými postupy, je účinným způsobem, jak podnikům poskytnout okamžitou výraznou úlevu, aniž by došlo k zatížení státního rozpočtu a nepřímo daňových poplatníků. Modernizace pravidel umožní regulovaným profesím nabízet nákladově efektivnější a inovativní služby, které podniky nyní potřebují. Slovinsko vytvořilo nástroje ke snížení administrativní zátěže, mezi něž patří souhrnný dokument se všemi vládními opatřeními („Single Document“) a test

dopadů regulace na malé a střední podniky („SME test“). Tyto nástroje by se teď měly využívat v maximální míře, aby pomoc byla okamžitá. Krize zvýší důraz na řešení obchodních sporů a stíhání hospodářské kriminality. Insolvenční rámec se rovněž bude muset více zaměřit na předcházení úpadkům souvisejícím s krizí, rychlé likvidace neživotaschopných podniků a umožnění druhé šance pro zúčastněné strany.

- (25) Na podporu hospodářského oživení bude důležité předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, mimo jiné relevantními reformami. Jednou z takových investic by mohlo být urychlení ekologické transformace prostřednictvím udržitelných projektů, např. přechodem od uhelných dolů a výroby elektřiny z uhlí. Investice do ekologické transformace, které jsou popsány ve slovinském vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, mohou krátkodobě povzbudit oživení a situaci po epidemii COVID-19 ve střednědobém horizontu. Může mezi ně patřit zvýšení stávajícího nízkého podílu energie z obnovitelných zdrojů, posílení energetické infrastruktury, snížení znečištění ovzduší, které je ve slovinských městech a velkoměstech nad průměrem EU, posílení oběhového hospodářství, podpora sociálního podnikání a zintenzivnění úsilí o omezení potenciálních dopadů na regiony a odvětví, která jsou transformací nejvíce dotčena. Pokud by v rámci opatření na podporu oživení nebyla věnována dostatečná pozornost čisté energii a investicím v oblasti klimatu, byl by současný pokles emisí jen krátkodobý a Slovinsko by se mohlo dostat do zpoždění v plnění svých klimatických cílů. Programování Fondu pro spravedlivou transformaci na období 2021–2027 by Slovinsku mohlo pomoci řešit některé z problémů, které s sebou nese přechod ke klimaticky neutrální ekonomice, zejména v oblastech, které jsou zmiňovány v příloze D zprávy o Slovinsku. To by Slovinsku umožnilo tento fond optimálně využít.
- (26) Pro hospodářské oživení, které neopomíjí zásadu udržitelnosti, budou zapotřebí investice k dalšímu rozvoji udržitelné dopravy a na podporu veřejné osobní dopravy a udržitelných spojení, zejména v železniční dopravě. Krize COVID-19 způsobila nové problémy v oblasti nákladní a tranzitní dopravy, a přestože Slovinsko přijalo nezbytné kroky a umožnilo tok zboží – zejména kritického –, bude to mít negativní dopad na hospodářský růst země.
- (27) V rámci strategie pro ukončení mimořádných opatření a oživení hospodářství bude důležité podporovat investice do výzkumu a inovací, které jsou významnou hnací silou produktivity a hospodářského růstu. Již před krizí bylo Slovinsko považováno pouze za „umírněného inovátora“, jehož úsilí o vyrovnání se těm nejlepším bylo stále slabší. 75 % výdajů na výzkum a vývoj pochází z podnikatelské sféry. Hospodářský útlum však výzkum, vývoj a inovace podniků opět ohrožuje. Relativně nízká míra inovací, zejména u malých a středních podniků, zpomaluje rozvoj a šíření inovativních obchodních procesů a řešení, které krize COVID-19 vyžaduje. Je nutné investovat na pomoc inovativním malým a středním podnikům (včetně startupů), v jejichž činnostech figurují nové technologie a průlomové inovace, aby se zvýšil jejich výstup. Spolupráce mezi akademickou obcí a podnikatelskou sférou je většinou omezena na odvětví se středními a špičkovými technologiemi. Efektivita středisek pro předávání znalostí zřizovaných výzkumnými organizacemi a institucemi vysokoškolského vzdělávání se značně liší. Vazby mezi akademickou obcí a podnikatelskou sférou mají zásadní význam pro úspěšné převádění znalostí do inovací, pro zlepšení výkonnosti země v oblasti výzkumu a inovací a pro podporu hospodářského růstu. Veřejné výdaje na výzkum a vývoj byly skromné a částečně závislé na strukturálních fondech EU. K překonání této krize bude nutné upřednostnit veřejné investice do výzkumu a inovací, včetně technologického a aplikovaného výzkumu.

- (28) Pro hospodářské oživení po skončení krize bude klíčová digitální transformace. Potenciál země v této oblasti dokládá to, jak rychle některé slovinské společnosti na počátku krize zavedly systémy práce z domova a řešení pro on-line obchod. Větší digitalizace obchodních modelů a výrobních procesů by rozšířila tyto změny do více hospodářských odvětví. Slovinsko může stavět na stávajících znalostech a vynikajících kapacitách v robotice, umělé inteligenci a technologii blockchain a na tomto základě podpořit rozšiřování digitalizace do méně pokročilých tradičních odvětví. Opětovné využití široké škály údajů veřejného sektoru, které jsou v současné době k dispozici, by mohlo podpořit inovace a ekonomiku založenou na datech velkého objemu. Zlepšení digitálních dovedností pracovníků by mohlo relativně rychle zvýšit jejich zaměstnatelnost a podpořit hospodářské oživení. Zavedení uživatelsky vstřícných služeb elektronické veřejné správy a digitálních veřejných služeb by pomohlo dále snížit administrativní zátěž pro podniky. Řada on-line veřejných služeb je již k dispozici, aby je však jednotlivci a podniky začali využívat, je třeba zvýšit důvěru lidí v on-line transakce a jejich zabezpečení (např. zavést vnitrostátní elektronický identifikátor, kybernetickou bezpečnost a prvky na ochranu soukromí). Pro rozvoj klíčových sociálních a ekonomických služeb on-line je nezbytné rychlé a spolehlivé širokopásmové připojení (pevné a mobilní), a to i ve venkovských oblastech. Zavedení technologie 5G závisí na včasném přidělení spektra pro 5G.
- (29) V době omezení volného pohybu osob v důsledku onemocnění COVID-19 bylo běžné vyučování na všech úrovních vzdělávání nahrazeno výukou na dálku. On-line učení vyžaduje odpovídající digitální infrastrukturu, vzdělávací materiály a učitele s potřebnými dovednostmi a podporou, aby mohli vyučovat efektivně. Všichni žáci a studenti, zejména pak zranitelné skupiny včetně osob se zdravotním postižením a osob z venkovských oblastí, musí mít odpovídající přístup k distančnímu učení a přiměřené digitální dovednosti, aby mohli mít z výuky na dálku prospěch. Digitální dovednosti by měly mít ve školních osnovách a programech významnější místo, aby se zlepšily dovednosti pracovní síly. To by umožnilo širší využívání práce na dálku a digitálních služeb, lepší sladění digitálních dovedností s požadavky trhu práce a začlenění zranitelných skupin, jako jsou starší lidé nebo lidé žijící ve venkovských oblastech.
- (30) Zatímco aktuální doporučení se zaměřují na řešení socioekonomických dopadů pandemie a na usnadnění hospodářského oživení, doporučení pro jednotlivé země z roku 2019, která Rada přijala dne 9. července 2019, se rovněž zabývala reformami, které jsou nezbytné pro řešení střednědobých a dlouhodobých strukturálních problémů. Daná doporučení jsou stále relevantní a během příštího ročního cyklu evropského semestru budou dále sledována. Uvedené platí i pro doporučení týkající se investičních hospodářských politik. Posledně zmiňovaná doporučení by měla být zohledněna při strategickém programování fondů politiky soudržnosti v období po roce 2020, mimo jiné i při přijímání zmírňujících opatření a strategií pro ukončování mimořádných opatření ve spojitosti s aktuální krizí.
- (31) Evropský semestr poskytuje rámec pro průběžné koordinování hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v Unii, které může přispět k udržitelné ekonomice. členské státy ve svých národních programech reform na rok 2020 bilancují pokrok, pokud jde o plnění cílů udržitelného rozvoje OSN. Zajistí-li Slovinsko plné provedení níže uvedených doporučení, přispěje k pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje a ke společnému úsilí o konkurenceschopnou udržitelnost v Unii.
- (32) Pro rychlé zotavení z hospodářského dopadu pandemie COVID-19 je zásadně důležitá úzká koordinace mezi ekonomikami v hospodářské a měnové unii. Jakožto členský stát, jehož měnou je euro, a s ohledem na politické pokyny Euroskupiny by mělo

Slovinsko zajistit, aby jeho politiky zůstaly v souladu s doporučeními pro eurozónu a byly i nadále koordinovány s politikami ostatních členských států eurozóny.

- (33) V kontextu evropského semestru 2020 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Slovinska, kterou zveřejnila ve své zprávě o této zemi pro rok 2020. Posoudila také program stability z roku 2020 a národní program reforem na rok 2020, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Slovinsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku ve Slovinsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (34) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2020 a její stanovisko⁹ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Slovinsku v letech 2020 a 2021:

1. V souladu s obecnou únikovou doložkou přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšit investice. Zajistit odolnost systému zdravotní a dlouhodobé péče, včetně dostatečných dodávek klíčového zdravotnického materiálu a vyřešení nedostatku zdravotnických pracovníků.
2. Zajistit přiměřenou náhradu příjmů a sociální ochranu. Zmírnit dopady krize na zaměstnanost, mimo jiné prostřednictvím posílení režimů zkrácené pracovní doby a pružných pracovních podmínek. Zajistit, aby tato opatření poskytovala odpovídající ochranu pracovníkům s nestandardními smlouvami.
3. Pokračovat v rychlém provádění opatření, která zajistí likviditu a financování pro podniky a domácnosti a sníží administrativní zátěž. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice na podporu hospodářského oživení. Zaměřit investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na čistou a účinnou výrobu a využívání energie, environmentální infrastrukturu, udržitelnou dopravu, výzkum a inovace a zavádění sítě 5G. Podporovat digitální kapacitu podniků a posilovat digitální dovednosti, elektronický obchod a elektronické zdravotnictví.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

⁹ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.